

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1215211555
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1215211555.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: Wústenrot stavebná sporiteľňa, a. s., Grösslingova ul. č. 77, Bratislava, IČO: 31351 026, proti odporcom: X/ T. W., nar. XX. XX. XXXX, hlásený pobyt bezdomovca, Mestská časť D. - W., K. ul. č. XX, D., 2/ X.. K. W., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom Ž. ul. Č.. XXX, H., zastúpená opatrovníčkou A. N., pracovníčkou Okresného súdu Bratislava V, o zaplatenie istiny 2. 118,10 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 23. októbra 2015, č. k. 21C/194/2015 - 97, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **z r u š u j e a v e c v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporcom 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne 2. 118, 10 eur s 2 % úrokom z omeškania ročne od 30. 01. 2015 do zaplatenia a vo zvyšku návrh zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 52 ods. 1, 2, § 559 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka a vecne tým, že zmluvný vzťah účastníkov posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu s tým, že návrh navrhovateľa v časti žalovanej istiny bol dôvodný, keď mal za nepochybné, že odporcovia uzavreli s navrhovateľom úverovú zmluvu, resp. ručiteľský záväzok, pričom svoje povinnosti riadne a včas platiť splátky úveru od augusta 2014 riadne neplnili a preto im doručením výzvy na okamžité zaplatenie celej dlžnej sumy úveru listom zo dňa 29. 01. 2015 vznikla povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zostatok nesplateného úveru v celkovej výške 2. 118, 18 eur, čím fakticky došlo zo strany navrhovateľa k ukončeniu zmluvného vzťahu s odporcom 1/ a následne aj s odporcom 2/, keďže ručiteľský záväzok je viazaný na zmluvný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom 2/, z dôvodu ktorého si navrhovateľ už nemôže voči odporcom uplatňovať ďalšie nároky z úverovej zmluvy - riadny úrok vo výške 5% z dlžnej sumy od 30. 01. 2015 do zaplatenia, poplatok za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla vo výške 0,25 %, účtovaný štvrťročne z dlžnej sumy od 30. 01. 2015 do zaplatenia, nakoľko zmluvný vzťah medzi účastníkmi skončil vyčísleným zostatku úveru, ktorý je predmetom tohto konania. Rozhodnutie, ktorým navrhovateľovi priznal príslušenstvo k žalovanej istine odôvodnil právne ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia č. 87/1995 Z. z. (účinného dňa 31. 01. 2015) a vecne omeškaním odporcov s plnením ich peňažného dlhu, z dôvodu ktorého priznal navrhovateľovi ním požadovaný úrok z omeškania vo výške 2 % ročne z dlžnej sumy od 30. 01. 2015 do zaplatenia. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a vecne úspechom navrhovateľa, ktorému priznal plnú náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku 127 eur.

Proti tomuto rozsudku v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa návrh vo zvyšku zamietol podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.) a navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Uviedol, že právny vzťah medzi ním a odporcami vznikol podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktoré je kogentným ustanovením upravujúcim, že záväzok zo zmluvy o úvere vzniká dohodou o jej podstatných náležitostiach, ktorými je záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie určenie sumy/limitu týchto peňažných prostriedkov a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté finančné prostriedky spolu a zaplatiť úroky, pričom poukázal na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Obdo/67/2013, v ktorom v celom rozsahu akceptoval jeho tvrdenia v obdobnej veci a priznal mu v celom rozsahu uplatňovaný nárok, a zároveň sa vysporiadal aj s jeho postupom ohľadne žiadosti o okamžité splatenie úveru, uplatňovaného riadneho úroku, ako aj úroku z omeškania. Poukázal na skutočnosť, že súd prvého stupňa napadnutým rozhodnutím zvýhodňuje neplatiacich klientov a odmeňuje porušovanie zmluvných dojednaní zmluvy s tým, že ak by bol tento názor správny, tak žiadnemu klientovi sa neoplatí dodržiavať zmluvné podmienky, nakoľko po zosplatnení úveru, ich veriteľ odmení za porušenie zmluvných dojednaní znížením úrokovej sadzby, nakoľko súd prvého stupňa za podstatné porušenie zmluvných dojednaní úverovej zmluvy a jej nesplácanie, odmenil odporcov 1/ a 2/ zníženou úrokovou sadzbou, t. j. úrokovou sadzbou vo výške 2 % p. a. keďže, ak by odporcovia splácali poskytnutý úver riadne a včas, úver by sa úročil vyššou úrokovou sadzbou 5 % p. a. a úrokom 0,25 % účtovaným štvrťročne z dlžnej sumy, ako poplatkom za pridelenie cieľovej sumy. Uviedol, že skutočnosť, že predmetný zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania je potrebné posudzovať ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, automaticky neznamená vylúčenie aplikácie akéhokoľvek ustanovenia Obchodného zákonníka, nakoľko v zmysle aktuálnej právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka sa za spotrebiteľskú zmluvu považuje každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, t. j. spotrebiteľskými zmluvami sú aj zmluvy, ktoré sú uzatvárané v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, čo zákonodarcia nespochybňuje. Poukázal na ust. § 506 Obchodného zákonníka (ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi), ktoré obsahuje osobitnú úpravu dôsledkov omeškania dlžníka a aplikuje sa vtedy, ak zmluva neobsahuje odchylnú úpravu, čím sa nepochybne dáva veriteľovi možnosť odstúpiť od zmluvy, pričom veriteľ však nemusí pristúpiť ku kroku smerujúcemu k eliminácii zmluvy s tým, že nesplácanie úveru dlžníkom (odporcami) je podstatným porušením dojednaného vzťahu, pričom dané ustanovenie je dispozitívnym ustanovením, t. j. účastníci zmluvného vzťahu majú v nadväznosti na uvedené ustanovenie zmluvnú voľnosť v tom smere, ako si dohodnú postih za podstatné porušenie zmluvy. Poukázal na skutočnosť, že zo strany odporcov došlo v priebehu roku 2014 k porušeniu zmluvných povinností, a to povinnosti splácať poskytnuté finančné prostriedky pravidelnými mesačnými splátkami, pričom poberatelia úveru/odporcovia, ani napriek opakovaným upozorneniam vzniknutý nedoplatok neuhradili, z dôvodu ktorého využil svoje oprávnenie a požiadal dňom 29. 01. 2015 o okamžité splatenie úveru a zároveň zvýšil platnú úrokovú sadzbu celého zostatku úveru o 2,00 % p. a. nad pôvodne dohodnutú úrokovú sadzbu, t. j. ako veriteľ postupoval v súlade so všetkými zákonnými ustanoveniami a využil svoje zákonné možnosti, keď v súlade s čl. V bod 3 Zmluvy požiadaval dňom 31. 07. 2012 o okamžité splatenie úveru a preto právny názor súdu prvého stupňa deklarovaný v napadnutom rozhodnutí, týkajúci sa nepriznania riadneho úroku a poplatku, nemá žiadnu právnu oporu v právnom poriadku a predstavuje porušenie ústavou garantovaných práv. Namietol nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, nakoľko v odôvodnení úplne absentuje právne posúdenie priznania/nepriznania časti riadneho úroku a poplatku s tým, že povinnosťou súdu prvého stupňa sa bolo v dôvodoch vysporiadať so všetkými skutočnosťami, ktoré tvrdil a svoj myšlienkový postup mal v odôvodnení dostatočne vysvetliť, avšak prvostupňový súd iba opísal stav a uviedol, že navrhovateľovi patria úroky z omeškania vo výške 2 %, bez uvedenia dôkazov, názorov a zákonných citácií, o ktoré svoje rozhodnutie opieral, a preto má obzvlášť sťaženej možnosť, situáciu skutkovo a právne argumentovať proti napadnutému rozhodnutiu.

Odporcovia 1/ a 2/ sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 3 O. s. p. a podľa § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania, nakoľko dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti nie je vecne správny, keď súd prvého stupňa neposúdil vec správne po právnej stránke, nezistil dostatočne skutkový stav veci, a napokon konanie pred súdom prvého stupňa, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, trpelo takými vadami, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Rozsudok súdu prvého stupňa je v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti predovšetkým absolútne nepreskúmateľný.

Z obsahu návrhu navrhovateľa vyplýva, že sa návrhom podaným na súd prvého stupňa dňa 27. 03. 2015 domáhal proti odporcom 1/ a 2/ zaplataenia istiny 2. 118, 10 eur spoločne a nerozdielne, zaplataenia riadneho úroku vo výške 5 % ročne z istiny od 30. 01. 2015 do zaplataenia, poplatku za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla vo výške 0, 25 % účtovaný štvrťročne z dlžnej sumy od 30. 01. 2015 do zaplataenia, 2 % úroku z omeškania z istiny od 30. 01. 2015 do zaplataenia a trov konania s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého, na tom skutkovom základe, že dňa 13. 01. 2004 uzavrel s odporcom 1/ ako poberateľom úveru Zmluvu o stavebnom sporení č. XXXXXXXX/XXXX na cieľovú sumu 5. 477 eur pri úrokovej sadzbe 5 % ročne a poplatku za pridelenie cieľovej sumy pred dosiahnutím cieľového hodnotiaceho čísla vo výške 0, 25 % účtovaný štvrťročne z dlžnej sumy, ktorú sa odporca 1/ zaviazal splácať pravidelnými mesačnými splátkami, pričom pri oneskorení splátky sa nedoplatok úročí úrokovou sadzbou 25 % ročne s okamžitou splatnosťou. K uzavretej zmluve pristúpila ručiteľskou listinou zo dňa 13. 01. 2004 odporkyňa 2/, ktorá sa zaviazala ručiť za úver, vrátane príslušenstva vo výške 148. 000,- Sk (4. 912, 69 eur) a nakoľko odporca 1/ úver riadne nesplácal a na upomienku zo dňa 23. 12. 2014 nereagoval, ako ani odporkyňa 2/ na výzvu ručiteľa zo dňa 23. 12. 2014, bol odporca 1/ listom zo dňa 29. 01. 2015 vyzvaný na jeho okamžité splatenie (vo výške žalovanej istiny).

Z čl. V bod 1 Úverovej zmluvy uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom 1/ vyplýva povinnosť poberateľa úveru v prípade jeho omeškania so zaplatením ktorejkoľvek splátky medziúveru alebo stavebného úveru, právo navrhovateľa úročiť nedoplatok dodatočnou úrokovou sadzbou 25 % p. a. s okamžitou splatnosťou a zároveň z bodu 4 tohto článku vyplýva oprávnenie navrhovateľa v prípade žiadosti o okamžité splatenie úveru zúčtovať dlžnú sumu s nasporenou sumou podľa čl. III bod 1 ku dňu žiadosti o okamžité splatenie s tým, že sa súčasne zvyšuje platná úroková sadzba zostatku úveru o 2 % p. a. nad pôvodne dohodnutú úrokovú sadzbu od dátumu žiadosti o okamžité splatenie.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožnil s námietkami navrhovateľa v podanom odvolaní, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je iba opísaním skutkového stavu, avšak záver, ku ktorému súd prvého stupňa dospel, že doručením výzvy na okamžité zaplatenie celej dlžnej sumy úveru listom zo dňa 29. 01. 2015 došlo k faktickému ukončeniu zmluvného vzťahu medzi odporcom 1/ a následne odporkyňou 2/ a preto si už navrhovateľ nemôže uplatňovať ďalšie nároky z uzavretej zmluvy, nie je možné podrobiť odvolaciemu prieskumu, keďže súd prvého stupňa neuviedol žiadnu úvahu, ktorá ho k danému záveru viedla a ani zákonné ustanovenie, z ktorého tento záver vyvodil.

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku síce odcitoval zákonné ustanovenia § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto je možné sa iba domnievať, že podľa týchto ustanovení posúdil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou (súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zmluvný vzťah účastníkov konania posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu) a zároveň ust. § 497 Obchodného zákonníka, avšak ani aplikáciu tohto ustanovenia na zistený skutkový stav prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí právne nezdôvodnil.

V posudzovanej veci je predmetom konania nárok navrhovateľa uplatnený z platne uzavretej úverovej zmluvy, pričom je nepochybné, že úverová zmluva je absolútnym obchodno - záväzkovým vzťahom (§ 497 až 507 Obchodného zákonníka) a ako správne uviedol navrhovateľ vo svojom odvolaní, ust. § 497 Obchodného zákonníka je kogentným ustanovením, z ktorého vyplýva, že záväzok zo zmluvy o úvere vzniká dohodou o jej podstatných náležitostiach, ktorými je záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie určenie sumy/limitu týchto peňažných prostriedkov a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté finančné prostriedky spolu a zaplatiť úroky.

V prejednávanej veci je teda nesporné, že účastníci konania, resp. navrhovateľ a odporca 1/ uzavreli spotrebiteľskú zmluvu a je potrebné na ňu aplikovať zákonné ustanovenia, ktoré upravujú ochranu spotrebiteľa (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktoré sa však vzťahujú aj na zmluvy upravené v Obchodnom zákonníka, t. j. aj na úverovú zmluvu, ktorá je absolútnym obchodnozväzkovým vzťahom, pričom odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou navrhovateľa v podanom odvolaní, že rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutom výroku nepreskúmateľný, keďže v odôvodnení úplne absentuje právne posúdenie nepriznania nároku, ktorý si navrhovateľ uplatnil titulom časti riadneho úroku a poplatku, a preto rozsudok v tejto časti nie je možné odvolaciemu prieskumu podrobiť.

Odvolačný súd považuje za nutné dať súdu prvého stupňa do pozornosti, že navrhovateľ sa v konaní domáhal, okrem zaplatenia žalovanej istiny titulom zostatku nesplateného úveru, aj zaplatenia úroku ako ceny za poskytnutie peňažných prostriedkov v zmysle čl. 1 bod 2 (predmet zmluvy) platne uzavretej Úverovej zmluvy medzi navrhovateľom a odporcom 1/ a zároveň v súlade s čl. V bod 1 danej zmluvy zvýšenej úrokovej sadzby o 2 % , t. j. nielen vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov, ale aj úrokov z úveru, ktoré v žiadnom prípade nie je možné stotožniť s úrokmi z omeškania, keďže sú sankciou za omeškanie dlžníka s plnením peňažného dlhu, avšak úrok z úveru sankciou nie je, keďže je súčasťou peňažného záväzku dlžníka (odporcu 1/ ako poberateľa úveru), z dôvodu ktorého aj omeškanie s ich platením zákon sankcionuje povinnosťou platiť z nezaplatenej splatnej sumy úroky z omeškania.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie i postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv. O odňatie možnosti konať pred súdom ide vždy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť, či doplňovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, ako i vyjadriť sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, t. j. právne a skutkovo argumentovať prejednávajúcu vec.

Pod pojmom spravodlivý súdny proces treba rozumieť i právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1, 17 a čl. 154c Ústavy SR).

Nedostatok riadneho a preskúmateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia bráni odvolaciemu súdu zhodnotiť jeho správnosť a postihuje tak konanie pred súdom prvého stupňa vadou podľa § 212 ods. 3 O. s. p., to znamená inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolačný súd považuje za potrebné uviesť, že zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutí je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezodôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t. j. musí byť preskúmateľné.

Tieto požiadavky však napadnuté rozhodnutie nespĺňa a preto je nevyhnutné dať prvostupňovému súdu do pozornosti, že podľa § 157 ods. 2 O. s. p. je povinnosťou súdu v odôvodnení rozsudku uviesť, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Zároveň je povinnosťou súdu v odôvodnení rozsudku uviesť, ako danú vec právne posúdil, to znamená uviesť, ako konkrétnu právnu normu hmotného práva aplikoval na zistený skutkový stav a napokon dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Vyššie uvedené závažné nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, z ktorého nie je možné zistiť ako vec v napadnutej zamietajúcej časti právne posúdil, bránili odvolaciemu súdu preskúmať jeho vecnú správnosť, keď okrem objektívnej nemožnosti posúdenia vecnej správnosti napadnutého výroku prvostupňového rozsudku, spôsobenej absenciou vyššie uvedených obsahových náležitostí odôvodnenia, takýto postup odvolacieho súdu by bol v rozpore s princípom dvojinstančnosti súdneho konania, ktorého nerešpektovanie má za následok odňatie možnosti konať pred súdom a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p., v ktorom bude povinnosťou prvostupňového súdu vo veci opätovne rozhodnúť, zistený skutkový stav veci posúdiť po právnej stránke a najmä vypracovať rozhodnutie vo veci zákonom predpísaným spôsobom, t. j. tak, aby bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmateľné a spĺňalo zákonné požiadavky vyplývajúce z ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa o náhrade trov celého konania v súlade s § 224 ods. 3 O. s. p.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.